

Podporující psychosociální dovednosti osobnostní charakteristiky u dětí se specifickými potřebami

II. Krajská protidrogová konference Měříň

PhDr. Pavla Doležalová

Středočeský kraj

dolezalova@kr-s.cz

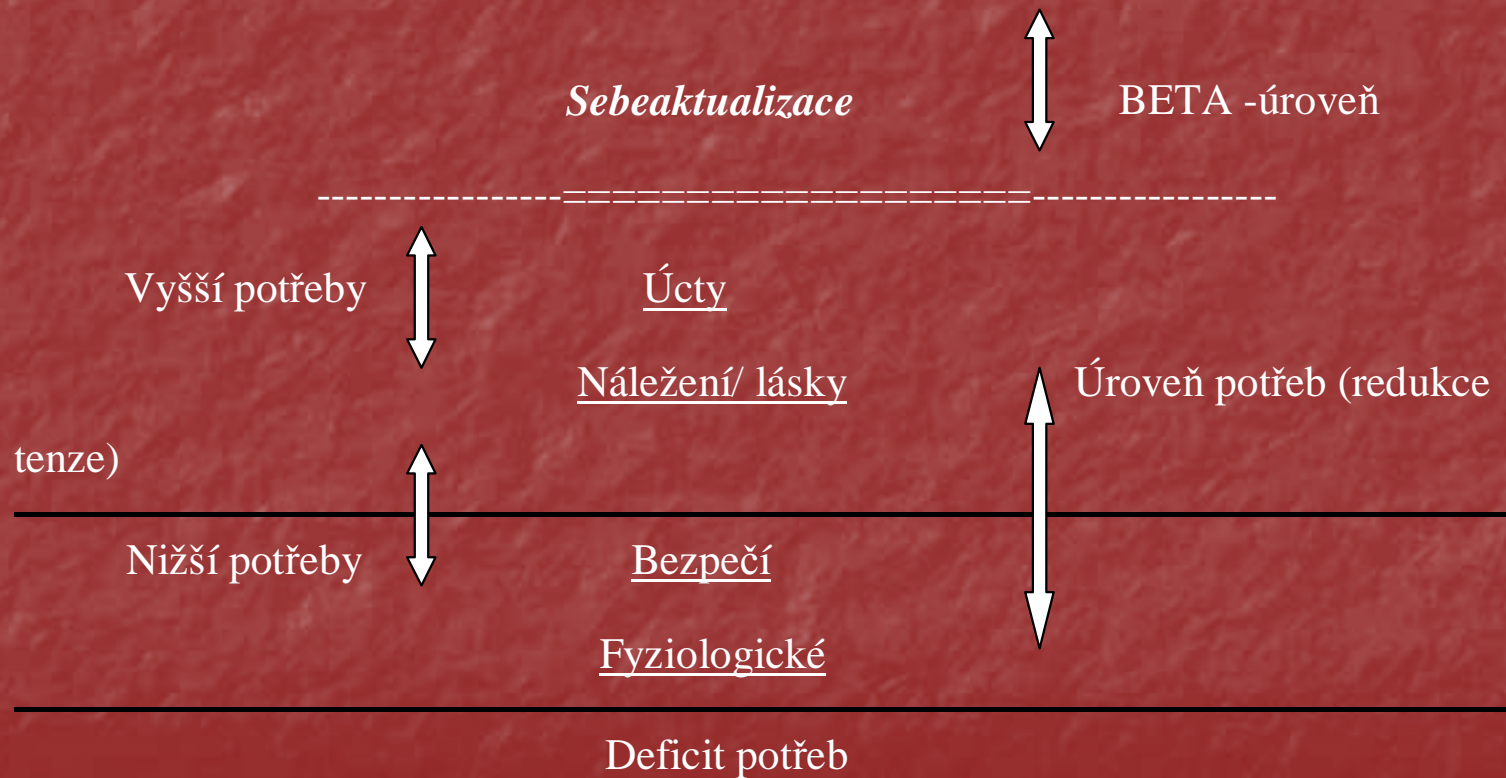
Def. Děti se speciálními vzděl. potřebami

(Směrnice MŠMT k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení ze dne 6. 6. 2002)

- Dítě nebo žák se zrakovým, sluchovým, tělesným nebo mentálním postižením, s vadami řeči, s více vadami, s lékařskou diagnózou autismus, se specifickými poruchami učení nebo chování, dítě nebo žák zdravotně postižený z důvodu dlouhodobé nebo chronické nemoci....

Hierarchie lidských potřeb - motivační struktura podle Maslowa

BETA (Being Needs) – hodnoty - Vrcholné zážitky

Satisfakce potřeb

Základní potřeby – místa, péče, výživy, ochrany, limitů

- I. úroveň- uspokojování musí být pevné, konkrétní, sytící, ochraňující, limitující.
- II. úroveň– symbolická rovina – výchova k sebeúctě, podporující úsilí a vůli, ochraňující práva jed. a určující hranice.
- III. úroveň – potřeba sebedůvěry, internalizována v podobě mít rád sebe i druhé, umět se sám ochránit a limitovat, uspokojovat vlastní snahy, mít zájem o sebe i o komunitu.

Zvládání těžkostí života

- Strategie zvládání těžkostí - individuální možnosti (jaké schopnosti, dovednosti a vůli překonat překážky) Uplatňují se emoce a pocity úzkosti, strachu, agrese, jistoty a nejistoty, temperament, charakterové vlastnosti, naučené chování...
- Pohnůtkou všech snah je *vyjít se světem*
- Cílem snah je *mít jistotu* - strategií k jistotě je vytvoření *materiální a duchovní nezávislosti*
(G.Hünter)

Nezdolnost „resilience“

- Charakteristika typu „nedat se a bojovat s těžkostmi „nezdolnost“ - pružnost, houževnatost, nezlomnost... (schopnost rychle se zotavit z nepříjemna).
- Dovednost zvládat problémy, víra ve své schopnosti, vysoká míra sebehodnocení (self-esteem).
- Spojení autonomie dítěte a schopnost požádat o pomoc druhé.
- Významná – emocionální podpora mužských a ženských vzorů, učitelé aj.

Smysl pro integritu – koherence - pospolitost

Antonovský A. - osobnostní charakteristika:

Sense of coherence

Tři dimenze:

- **Srozumitelnost** - svět lidí a věcí je logicky pochopitelný
- **Smysluplnost** - motivace směřuje k životnímu cíli
- **Zvládnutelnost** – percepční možnosti, dispozice k zvládnutí požadavků

Psychosociální dovednosti (existence, sounáležitost, adaptabilita)

- soběstačnost, autonomie, důstojnost, seberealizace, spokojenost v rodinných, partnerských a dalších mezilidských vztazích, sociální a kulturní integrovanost, tvořivost, schopnost milovat, pracovat a žít v souladu s danou kulturou...

Existence

Já a mé tělo

- Pečuji o sebe, o svůj zevnějšek
- Volím mezi zdravým a nezdravým způsobem života

Já jako člověk

- Jsem nezávislý
- Mám představu o své budoucnosti

Já a má duše

- Věřím v budoucnost
- Vnímám, že život má smysl

Sounáležitost

Mé místo na světě

- Vnímám se jako součást život. prostředí-ekologie
- Cítím se bezpečně ve škole, na ulici...

Místo mezi lidmi

- Jsem oceňován - ostatní si mě váží
- Mám kamarády

Místo ve společnosti

- Jsem schopen se o sebe postarat - přijímat lékařské/sociální služby
- Mám nějakou aktivitu v komunitě - ve volném čase

Adaptabilita

Každodenní život

- Dávám pozor na sebe a svůj zevnějšek
- Vykonávám práci, jsem student nebo zaměstnaný

Já a volný čas

- Účastním se sportovních a rekreačních aktivit
- Setkávám se s lidmi a trávím s nimi volný čas

Plány do samostatného života

- Plánuji si práci nebo profesi
- Řeším své problémy

Děkuji za pozornost